

Supermarkeder vil bugne af funk-food næste år

Efter den forventede vedtagelse af fælles EU-regler om anprisninger – men de danske fødevarerkoncerner holder sig i baggrunden belært af fortidens fejltagelser

Funktionel mad

AF ESPEN BULL

Supermarkederne vil om et år komme til at bugne af fødevarer, der lover danskerne et sundere liv og nedsætter risikoen for alvorlige sygdomme. Men der vil ikke være ret mange nye danske produkter med de glade budskaber på hylderne og i kølediskene.

For selv om nye fælles EU-regler om anprisning af fødevarer efter alle solemærker at dømme bliver vedtaget til næste sommer – og dermed åbner for sundhedsreklamer i stor stil – har de danske virksomheder ikke travlt med at udvikle nye funktionelle fødevarer.

Europas største mejeriselskab Arla Foods har tidligere brændt fingrene på sine Gaio-produkter med bl.a. omega 3-fedtsyre. Det kostede mange millioner kroner, og koncernchef Peder Tuborgh siger, at man nu har brug for at »sidde lidt på bænken og tænke sig godt om«.

»Det hjælper jo ikke noget at lave nogle vældig avancerede produkter, hvis forbrugerne ikke er med på ideen,« siger Peder Tuborgh, der dog samtidig understreger, at Arla i høj grad tror på fremtiden for funktionelle fødevarer, og at firmaet har flere udviklingsprojekter i gang.

Et løft er på vej

En af de skarpeste iagttagere af det nordiske marked for funktionelle fødevarer, direktør Tage Affertsholt fra 3A Business Consulting i Århus, advarer mod, at fødevarerfirmaerne sidder for meget på hænderne.

»Jeg er overbevist om, at der kommer et boost på det danske marked næste år med en stribe nye produkter, fordi restriktionerne falder, og firmaerne kan bruge sundhedsanprisninger i deres markedsføring,« siger Tage Affertsholt.

Men han mener ikke, det kun skal være udenlandske

firmaer som Nestlé, Unilever og Danone, der skal fylde kølediskene. Hvis de danske fødevarerfirmaer vil leve op til deres proklamationer om sundere produkter for at bekæmpe fedmeepidemi og livsstilssygdomme, bør de satse stort på udvikling af nye fødevarer med sundhedsfremmende effekt, mener Tage Affertsholt.

»Jeg tror da også, at mange af de firmaer, der tidligere har haft tilbageslag på grund af den restriktive danske lovgivning, nu genovervejer deres strategi og er klar til en genstart.«

I Fødevarestyrelsen siger civilingeniør Bente Koch, at hun er overbevist om, der vil komme langt flere funktionelle produkter i supermarkederne i fremtiden.

Strøm af produkter

»Jeg tror, der kommer en flodbølge af produkter. Det vil gå ligesom i USA, hvor der er mange flere funktionelle fødevarer på hylderne,« siger hun og peger især på særlige sundhedsdrikke og yoghurter med sundhedsfremmende effekt.

Chefkonsulent i Fødevarestyrelsen Paolo Drostby kan konstatere, at der ikke er sket en ekstra tilstrømning i markedsføringsansøgninger for berigede fødevarer, fordi der nu er udsigt til fælles EU-regler.

»Berigelse af fødevarer er der allerede åbnet op for. Effekten i Danmark vil komme, fordi firmaerne kan bruge anprisningen som afsætningsbarometer. I nogle tilfælde kan de sundhedsanprisning, og

det vil skabe større interesse for at lave den slags produkter,« siger han.

To slags anprisninger

Som strukturen ser ud i det forslag, der ventes vedtaget næste sommer i Bruxelles, vil der være to klasser af anprisninger. Der bliver lavet en fælles EU-liste med generiske sundhedsanprisninger i stil med, at »kalcium er godt for dine knogler«, og »fiskeolie er godt for dit helbred«. Derudover laves der en speciel liste, hvor det bliver tilladt at slå meget stærkere på helseeffekten af produktet og ligefrem love, at man reducerer risikoen for forskellige alvorlige sygdomme.

Et eksempel er, at Becel-margarine fra at reklamere med at nedsætte kolesterol-tallet kan udvide sit budskab til at reducere risikoen for hjertekarsygdomme. Det samme kan gælde for fiskeolieprodukter.

Men der skal være videnskabelig dokumentation for at fremsætte de positive udsagn. Det vil ifølge direktør Tage Affertsholt stille fødevarerindustrien i en stærk position på bekostning af kosttilskudsbranchen.

»Den seriøse del af fødevarerindustrien vil se de nye regler som en øget mulighed, mens kosttilskudsindustrien vil se det som lukkede døre. For der er mange af kosttilskudsproducenterne på det danske marked, der ikke har den dokumentation, de kommende EU-regler vil kræve,« siger Tage Affertsholt.

espen.bull@borsen.dk

Danske producenter afventer

De danske fødevarerfirmaer vil træde vande, indtil de ser de endelige EU-regler for sundhedsanprisninger af fødevarer, mener chefkonsulent Dorthe Pedersen i Fødevarerindustrien.

»De vil godt se det færdige projekt, inden de kaster sig ud i for meget nyt. De er jo også belært af multivitaminjuice-sagen,« siger Dorthe Pedersen.

Carlsbergs danske marketingdirektør Ken Andersen er heller ikke umiddelbart provokeret til at løfte sløret for en ny produktudvikling, selvom Pepsi og Coca Cola og andre i branchen satser stort på funktionelle produkter – og ligger nogle hestehoveder foran de danske aktører.

»Folk ved, hvad vores produkter står for. Der er jo ingen grund til at anprise udover det kendskab, man allerede har. Vi vil først se, hvad de nye regler udmønter sig i, og så vil vi se, om der er ting i markedet, som kan være interessante. Indtil videre har vi ikke noget konkret på bedding,« siger Ken Andersen.

Hos Arla Foods, der har fået store klø og bodetrusler

for at være i frontlinjen med funktionelle fødevarer allerede i 1990'erne med de kolesterolsænkende gaio-produkter, vil man af gode grunde ikke offentliggøre nogen konkret markedsføringsplan for nye funktionelle mejeriprodukter i 2006.

Stærke hollændere

Var fusionen med Campina endt lykkelig, var Arla sprunget et skridt frem på scenen for sundhedsfremmende produkter. Det hollandske selskab har en langt stærkere position på det marked end Arla.

Men Arla kan komme efter det. Marketingdirektør for Arla Danmark, Anne With Damgaard, fortæller, at firmaet har godt gang i nye udviklingsprojekter på området, og at der kommer et nyt funkfood-produkt på det danske marked i slutningen af næste år.

Om det bliver yoghurt eller mælkedrik – med eller uden fiskeolie – vil hun ikke ud med.

»Jeg vil ikke sige, hvad det er. Vi rører stadig i gryderne.« eb

Koncernchef i Arla Foods, Peder Tuborgh, har tidligere brændt nallerne på Gaio-produkter med omega 3-fedtsyre, så nu er det tid til at tænke sig lidt om, før Arla kaster sig over udvikling af nye funktionelle fødevarer, siger han.

Berigelse og anprisning gennem EU-systemet

Berigelse af fødevarer med vitaminer og mineraler og virksomhedernes tilladelse til at love guld og grønne skove på etiketten og i reklamer for de såkaldt funktionelle fødevarer er på en besværlig rejse gennem EU-systemet. Men en gang til næste år, formentlig midt i 2006, vil der være fælles regler for alle EU-landene. Og så må Danmark stryge flaget for den mest restriktive lovgivning i samtlige lande i Den Europæiske Union.

● I juli 2003 fremsatte EU-Kommissionen, efter mange års tilløb, forslag om harmonisering af nærings- og sundhedsanprisninger. I juni i år blev forslaget drøftet i Ministerrådet og Europa Parlamentet sammen med forslag om berigelse af fødevarer med

vitaminer og mineraler. Parlamentet strittede mærkværdigt nok imod de såkaldte ernæringsprofiler, der har til formål at sikre, at kun lodige produkter skal kunne anprises.

● Det ventes, at Kommissionen kommer med et nyt udspil næste måned, efter at den har tygget Parlamentets indvendinger igennem, og så vil der formentlig komme andenbehandling af sagen i begyndelsen af 2006. Iagttagere til det europæiske lovmaskineri regner med, at der så sker en vedtagelse før sommerferien næste år.

● For berigelse af fødevarer får loven ingen særlig effekt i Danmark. Der kan allerede nu markedsføres berigede fødevarer, hvis de forhåndsgod-

kendes. Her skete ændringen i virkeligheden for halvandet år siden, da Danmarks praksis på området blev kendt ulovlig ved Europadomstolen. I dag tillader vi berigelse, med mindre vi kan påvise en specifik sundhedsrisiko. Tidligere tillod vi kun berigelse, hvis der var et ernæringsmæssigt behov i befolkningen. Og det er jo noget ganske andet.

● I de kommende regler vil der i stedet for nationale forhåndsgodkendelser være et system til videnskabelig vurdering af de enkelte næringsstoffer, og hvilke fødevarer kategorier de må tilsættes.

● Det er på anprisningsområdet, at den store ændring sker for Danmarks vedkommende. Her vil der komme nogle anprisninger, som i dag ikke er tilladte. Og det gælder naturligvis for hele EU. Det vil dog være på betingelse af, at der er dokumentation for den virkning, der anprises.

eb

**SUNDE
MEDARBEJDERE ER
PRODUKTIVE MEDARBEJDERE**

INVESTER I EN IHI HOSPITALSFORSIKRING og få sunde og tilfredse medarbejdere med færre sygedage. Ud over frit hospitalsvalg og 24-timers Alarm Service får virksomheden adgang til markedets mest solide udvalg af forebyggende sundhedsservices, bl.a. personlig rådgivning hos vores egne speciallæger. Denne service finder du kun hos IHI.

KONTAKT OS I DAG PÅ IHI.COM

YOUR HEALTH ABOVE ALL

 International Health Insurance **danmark a/s**

www.ihl.com / +45 33 15 30 99 eller kontakt din forsikringsmægler